

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА
СУМСЬКОГО ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

КОРОТКІ ВІСТКИ

♦ З ЧЛЕНАМИ Ради студентської Спілки, членами Вчених рад факультетів і інституту, головами студентських рад гуртожитків зустрівся ректор інституту І. О. Ковальов. Відбулася відверта розмова про студентські проблеми, шляхи їх вирішення спільними зусиллями адміністрації та громадських студентських організацій.

♦ З МЕТОЮ кваліфікаційного аналізу соціально-психологічного клімату в середовищі студентів, викладачів та співробітників інституту, пошуку ефективних шляхів підвищення якості підготовки спеціалістів, подальшого забезпечення гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу в інституті відкрито лабораторію соціологічних та психологічних досліджень.

♦ У ЛІТЕРАТУРНІЙ ВІТАЛЬНІ бібліотеки демонструється виставка живопису Сумського художника М. Я. Маринича.

♦ СУМСЬКОГО ПОЕТА Микола Данька за книгу «Й сонця прихилив би!» видавництва «Радянський письменник» висунуло на здобуття літературної премії імені Павла Тичини.

♦ У ЗВ'ЯЗКУ з турботою батьків прекрасного міста Суми про тролейбуси й автобуси (на них, бачте, велике навантаження) та про безпеку руху постановою міськради знято ряд зупинок. У тому числі й ту, що називалася «Фізико-технологічний інститут» і з успіхом функціонувала не один рік.

Турбуючись про машини, батьки міста з високих крісел не хочуть бачити людей, отих майже чотири тисячі студентів, викладачів, співробітників СФТІ, які кожного дня тут входять і заходять у громадський транспорт.

Виникає логічне запитання: люди існують для машин чи все ж таки оті залізні коні для людей? Можливо, у міськвиконкомі думають, що ми всі, як і вони, маємо по службовому авто! Хто відповідь?!

На думку редакції варто залишити зупинку діючою хоча б у годину «пік»: перед початком першої пари та після закінчення останньої.

Ректорат, профспілкові комітети та редакція зараз прагнуть з'ясувати причини відміни нашої зупинки, наскільки вони й насправді поважні. Про те, чим закінчиться зупинкова епопея ви, природно, переконаєтеся на практиці і прочитаєте в «Резонансі».

КОРОТКІ ВІСТКИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ схвалив створення Українського фонду міжнародного молодіжного співробітництва. Діяльність Фонду спрямовується на інтелектуальне збагачення молодого покоління України, розкриття особистих здібностей юнаків і дівчат, зміцнення довіри між народами та розвиток інтеграційних процесів за рахунок розши-

Нові форми

міжнародного молодіжного співробітництва

рення контактів молоді в галузі освіти, науки, культури, політики, бізнесу, тощо.

Членами Фонду можуть бути громадські та інші організації, підприємства, їх об'єднання, міжнародні організації, національні установи інших держав, а також окремі громадяни, які визнають Статут Фонду, проводять роботу по реалізації його завдань і сплачують членські внески.

Фонду надано право:

— всебічно підтримувати ор-

ганізації, підприємства, установи та окремих громадян, особливо молоді, в розробці та здійсненні прогресивних ідей;

— фінансувати та матеріально забезпечувати культурні, освітні, науково-дослідницькі та благодійні програми;

— сприяти прогресивним формам навчання та підготовки фахівців;

— встановлювати аспірантські та студентські стипендії громадянам України та іноземцям, які навчаються у навча-

льних закладах України;

— здійснювати експортні та імпорتنі операції по товарах і продукції;

— проводити в місцях проживання іноземних громадян торгівлю товарами, виробленими підприємствами і організаціями Фонду та іноземного виробництва, надавати послуги за вільноконвертовану та прирівняну до неї валюту;

— здійснювати іншу діяль-

ність, яка не заперечує цілям Фонду та чинному законодавству.

Вважаючи за доцільне участь Сумського фізико-технологічного інституту в діяльності Українського фонду міжнародного молодіжного співробітництва ректорат звернувся до Правління Фонду з письмовою заявою про прийняття інституту в члени Фонду на правах колективного члена.

Роблячи цей крок, ми розраховуємо з допомогою Фонду налагодити більш тісні

зв'язки з зарубіжними навчальними закладами, обмін студентами, аспірантами та молодими викладачами, розширення творчого спілкування через наукове співробітництво, конференції, зустрічі, студентські заходи, інше.

Сподіваємося, що рішення Правління Фонду про прийом СФТІ в його члени буде позитивним.

М. ВОЛКОВ,

проректор по навчальній роботі.



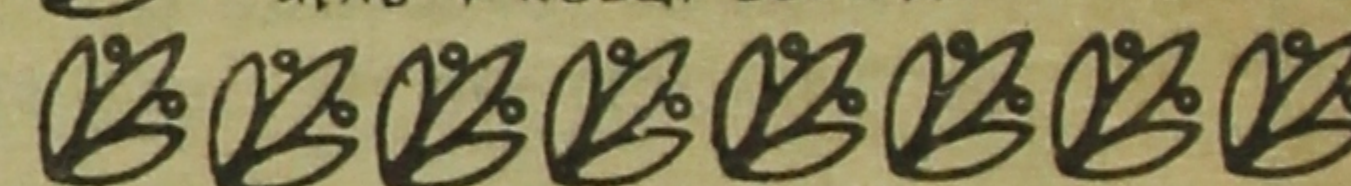
БОГАТИРСЬКОГО ПОЛКУ ПРИБУЛО!

Колектив бібліотеки поздоровляє свого колегу ТОРГАНОВА Олега Євгеновича з народженням первістка

сина ПЛІ.

Зичить новоявленому батькові виховати сина таким, як він мріє, а синові бажаємо непересічної вдачі, сили, здоров'я, які були в його славного татка — Муромця!

Сподіваємося, наш колега пам'ятатиме про те, що богачирів у казці завжди — трійця!



ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

„Резонанс“! Газету нашого ріднесенького фізико-технологічного інституту

УВАГА! КОНКУРС.

Відшуміли, відгули, минули напружені вітри передплати на Московські, Київські, Сумські та прочіі видання. Кожен на свій смак, згідно власних політичних, різних там людських поглядів і переконань — зупинився на найкращих (для себе) виданнях. І ось тут, ні сіло ні впало, з'являється ще один, одна, чи одне, називає себе «Резонансом», злітає на самісінький гребінь та й заявляє — ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ МЕНЕ.

— Передплатити, — можуть сказати, — діло не хитре. А що ж ти такеє?!

О-о-о!!! Питання прекрасне, та відповідь буде ще кращою. Найперше, «РЕЗОНАНС» — перша в історії Сумського фізико-технологічного інституту газета, і підтримати її — святий обов'язок кожного. Газета — своя, а це значить, що тільки в «Резонансі» оперативна, різноманітна, актуальна інформація з життя СФТІ; здобутки, проблеми, недоліки вузівської науки, комп'ютеризація, гуманізація, гуманітаризація навчання; всебічний погляд на навчальний процес; такі сторінки, як «Весела альтанка» — гумор, «Дієз-Бемоль» — музика і культура, «Літературно-мистецькі паралелі», «Інтим-клуб», сторінки виключно для чоловіків та тільки для жінок. А ще... Уважно перечитайте 2, 3 і 4 сторінки газети.

Після прочитаного ви зробили єдино-правильний висновок — БЕЗ «РЕЗОНАНСУ» вам увесь наступний рік буде просто нецікавим, щоб не сказати гірше.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ? Вони прості до неможливості. Річна ціна газети — 5 крб. (дерев'яних). Беріть їх, заходьте прямо до нас у редакцію або в деканати, і ви 1992 рік проведете з «Резонансом».



Шановні пані і панове, друзі, порадики, критики нашої газети та всі, хто тримає її сьогодні в руках. До вас цікава пропозиція.

Ось ви дивитесь на малюнок Михайла Волова та Бориса Пилипенка. Погляньте на нього уважно, та й ПРИДУМАЙТЕ ПІДПИС.

Той, хто переможе в цьому конкурсі, на протязі всього 1992 року одержуватиме «РЕЗОНАНС» БЕЗКОШТОВНО.

Одна умова — потрібно свої варіанти підпису до малюнку переправити в редакцію якомога швидше. Останній термін — 30 грудня.

Перш ніж ви помчите виконувати завдання, зауважте, що сьогоднішній конкурс — розминка. Ваша активність покаже, проводити різноманітні конкурси на сторінках «Резонансу» в подальшому, а чи відмовитися від цієї ідеї назавжди.

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Розповідає
виконуюча обов'язки
завкафедрою Ніна
Дмитрівна СВІТАЙЛО

Наша кафедра — одна з наймолодших в інституті. Тому зрозуміло, що значну частку повсякденних турбот кафедри за неповних п'ять місяців існування складала турбота організації і чисто господарські. І все ж головним в житті кафедри було і є далеко не це, а проблеми, пов'язані з навчальним процесом. Перед колективом (а він налічує 8 викладачів, переважна більшість має вчену ступінь) стоїть завдання чітко визначити своє місце в загальній справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Створення кафедри соціології і культурології було одним із послідовних кроків у напрямку гуманізації і гуманітаризації навчально-виховного процесу у нашому вузі. Дві базові дисципліни, викладання яких має забезпечити кафедра — соціологія і культурологія — орієнтовані на людину, на особистість, покликані формувати у студентів широкий світогляд. Слід відзначити, що матеріал, на якому базуються ці курси, викликає у студентів значний інтерес. Курс соціології ми стараємось побудувати так, щоб розкрити

перед студентами картину суспільства як системи, в центрі якої стоїть людина. Культурологія бере децю інший аспект і інший рівень, показуючи закономірності духовного розвитку і становлення людини.

Хотілося б відзначити, що і культурологія і соціологія виступають глибоко гуманістичними по своїй суті, оскільки сприяють формуванню навичок глибше і різноманітніше оцінювати конкретні ситуації з урахуванням інших точок зору, розбіжностей в характерах, здібностях людей, закладають основи терпимості й інтелігентності, формують пріоритет загальнолюдських цінностей. Це ті якості, які складають основу загальної культури людини, дефіцит якої на сьогодні призводить до багатьох негативних наслідків у політичній, соціальної, духовній сферах.

Звичайно ж, ми не можемо говорити сьогодні про значний досвід роботи, і не всі проблеми кафедри здатна вирішити до кінця. Але основи цих двох курсів, які відповідають вищим ступеням освіти, на сьогодні закладені.

У кафедрі соціології і культурології був ще один важливий напрямок роботи — лабораторія соціологічних і психологічних досліджень. І хоч

проведення соціологічних досліджень для нашого інституту справа не нова, все ж хотілося б зазначити, що на сьогодні створення такої лабораторії переводить ці дослідження на новий рівень. З появою на кафедрі спеціалістів — психологів стає можливим вивчати, аналізувати ряд проблем, які існують і даються взнаки, але до цього часу спеціально не вивчалися. Мова йде про проблеми спілкування, проблеми студентських колективів, конфліктів на різному рівні.

Зрозуміло, що можливість лабораторії на сьогодні не така вже й велика, але навіть перші її кроки, перші результати, які ми отримали, говорять багато. Говорять багато про складні ситуації і проблеми, що існують в такому здалось би вивченому і багато разів проаналізованому процесі, як навчання.

Завдання лабораторії на сьогодні — дати інформацію про існуючі в цій сфері проблеми, їх характер, гостроту, можливі шляхи вирішення.

На сьогодні лабораторія переведена в окремі підрозділ інституту.

Нижче подаємо короткий виклад одного нашого дослідження і анкету, на яку просимо відповіді.

НА ЗНІМКАХ:
Лаборант кафедри В. М. Кравченко; йде обговорення плану роботи кафедри.
Фото О. КОРОЛЬКОВА.



ВУСТАМИ СТУДЕНТІВ

АБИ Я БУВ ДЕКАНОМ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Сьогодні найзвичайніший день: студенти намагаються вчитися, викладачі прагнуть підготувати майбутніх спеціалістів до завтрашнього самостійного життя. Моє ж завдання — соціо-психологічним вивченням ситуації наблизити навчальний процес до викладачів і студентів, іншими словами — полегшити його для цих обох таборів.

Реалізація такого задуму розпочалася на факультеті машинобудування. Була проведена зустріч із групою майбутніх менеджерів. Зустріч, яка переросла в цікаву співбесіду. Скажемо прямо, обговорювані питання аж ніяк не в радість організаторам навчального процесу на цьому факультеті. Не буду тратити часу на зайві балачки, наведу найхарактерніші висловлювання моїх респондентів. Отже, питання —

АБИ Я БУВ ДЕКАНОМ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ТО:

— замінив більшість технічних дисциплін гуманітарними, процес навчання планував би з урахуванням думок студентів;

— частіше б говорив зі студентами про викладацький склад, якість знань, про проблеми;

— студенти б замість таких предметів, як нарисна геометрія, інженерна графіка, вивчали мистецтво спілкування з людьми;

— вважав, що для економістів предмет інженерна графіка — абсолютно даремний, який забирає багато часу;

— вилучив би з навчального процесу нарисну геометрію, фізику, хімію;

— увів побільше предметів з ораторського мистецтва, психології, іноземних мов (французької, англійської, латинської);

— не потрібні предмети (інженерна графіка, «ТОПТ», хімія, фізика) вилучив би з навчання;

— запровадив п'ятиденку, оскільки за один вихідний відпочити нормально просто неможливо; увів нові предмети, як от: іноземні мови, мистецтво спілкування, етика, релігійне навчання;

— підняв стипендію студентам; увів вивчення іноземних мов до п'ятого курсу; дав можливість, хоча б раз на місяць, знайомитися з економічною діяльністю приватних і державних підприємств міста;

— увів у навчальний процес курс «Психологія спілкування»; вчив би персональному спілкуванню з людьми;

— збільшив кількість годин для практичної роботи на ЕОМ, вчив студентів не складати програми, а правильно користуватися ними;

— настоював, що студентам потрібно не записувати визначення з логіки, а грамотно логічно мислити, професійно вирішувати завдання на логіку;

— дуже часто б зустрічався зі сту-

дентами, організував вивчення психології, соціології, маркетингу, менеджменту; викладання економіки йшло б на конкретних прикладах;

— підібрав викладачів, у яких студенти не будуть спати на лекціях;

— увів би практику на вітчизняних і закордонних підприємствах;

— влаштував зустрічі з цікавими економістами (керівниками приватних підприємств, наприклад);

— деякі спеціальності викладали люди, що конкретно займаються бізнесом; запровадив би в навчання формулу вільного спілкування з викладачем;

— літня практика проходила б тільки за спеціальністю;

— давав студентам ті завдання, що розвивають їх мислення, вміння спілкуватися з іншими людьми економічною мовою.

Хоча в нашому інституті ще немає економічного факультету, та наведені думки студентів можуть стати у нагоді. При організації навчання економістів сьогодні на машинобудівному факультеті, при формуванні майбутнього економічного факультету.

Студенти висловлюються чітко й недвозначно, тож і коментувати нічого не буду. Скажу про інше.

У розмові з хлопцями і дівчатами згадала свої давні студентські роки. Може мені просто поталанило, але було там усе по іншому. В деканаті заходили, ніби поверталися до власної домівки, з бажанням швидше дізнатися про новини, цікаві події, іноді студенти заходили в деканат і на кафедрі просто привіталися, перекинутися словом, поговорити про життя-буття, подискутувати. Адже всяка зустріч — це інформаційно-емоційний обмін, взаємозбагачення інформацією.

Чи були у нас розриви у взаєморозумінні? Були. Але й вони несли взаємну користь, тому усувалися швидко. Чи були труднощі в організації навчального процесу? Були. Але у нас було власно-факультетське уявлення про майбутню діяльність, тому й обговорення ініціатив по вдосконаленню навчального процесу проходило абсолютно добродушно. І на відміну від моїх сьогоднішніх співрозмовників на питання: «Що вам подобається чи не подобається в навчальному процесі?» — ніхто з однокурсників не сказав: «Нічого путящого немає». Кожен студент і викладач розуміли: навчання — це живий процес спільної діяльності на користь одне одному.

С. КРАВЧЕНКО.

психолог, випускниця Красноярського Держуніверситету.

ЯК ВИ ПОЧУВАЄТЕ СЕБЕ В НАШОМУ ІНСТИТУТІ?

1. Чим Вас приваблює навчання в СФТІ?

- 5 років порівняно веселого і безтурботного життя;
- можливість отримати диплом;
- зміст предметів, що вивчаються;
- цікаві викладачі;
- атмосфера в інституті, в групі;
-

2. Що не подобається?

- велика кількість формальних і нудних обов'язків;
- усвідомлення непотрібності знань, які отримую;
- зміст предметів, що вивчаються;
- низький рівень викладання;
- атмосфера на факультеті, в групі;
-

3. З яких причин Ви найчастіше пропускаєте заняття?

- лінь, бажання довше поспати;
- заняття здаються нецікавими, марними, даремними;
- погані стосунки з викладачами;
- маю інші, цікавіші і потрібніші справи;
- віддаю перевагу самостійному вивченню предмету;
-

4. Чи відволікають Вас від навчання матеріальні проблеми?

- зовсім не відволікають;
- відволікають, але не настільки сильно;
- відволікають періодично;
- займаюся тільки матеріальними проблемами;
-

5. Який настрій (внутрішній стан) найчастіше буває у Вас на заняттях?

- нудьгую, чекаю кінця занять;
- відчуваю пригніченість, чекаю неприємностей;
- спокій, упевненість;
- відчуваю бажання зайнятися чимось іншим;
- відчуваю задоволення, піднесення, насолоду;
-

6. На якому курсі Ви навчаєтесь.....

Факультет

Сімейний стан

ПРОХАННЯ ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ!

Дуже уважно прочитайте анкету. Подумайте. Візьміть у праву руку ножниці, виріжте її акуратно (тільки після того, як вивчите все в «Резонансі») і заповніть. Це робиться так: берете ручку (можна олівець, перо, фломастер, тощо) підкреслюєте (відмічаєте галочкою, крапкою, кружальцем...) від-

повідь, що найбільше вам підходить, або дописуєте свою. Після цього анкету складаєте і якимось чином (студенти на видумки швидко) передаєте в редакцію «Резонансу» (кімната 409-А корпусу «Г»), або на кафедру соціології та культурології (сьомий поверх корпусу «Г»).

Дякуємо вам сьогодні за те, що ви це зробите завтра.

ЩО НАЙДОРОЖЧЕ ДЛЯ ЛЮДИНИ? Кожен погодиться, що здоров'я. Немає його, і життя, як говориться, не радує. Рубрика «Гасмиці Ескулапа» допоможе тим, хто передплатить «Резонанс», постійно бути в курсі як новітньої, так і древньої лікувальної мудрості, а це, в свою чергу, надасть неабияку допомогу в справі підтримки свого здоров'я в належному стані — такому, щоб життя завжди тільки радувало.

СВОЇ ОБОВ'ЯЗКИ ЗНАЮТЬ МАЙЖЕ ВСІ. хоча далеко не всі їх виконують. А от чи знаєте ви свої права? В наступному році «Резонанс» планує під рубрикою «Юрис-консульт» давати матеріали, в яких будуть висвітлюватися нововведення та зміни в законодавстві, що стосуються життя студентів та працівників закладів вищої освіти України. Передплатуйте нашу газету і, гарантуємо, що юридично ви будете підковані міцно.

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ДРУГЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ НОВОЇ ЕРИ, відлік якої йде від Різдва Христового. Але сучасна наука, що проникла в таємниці як елементарних часток, так і неозорих Галактик, і досі не в змозі пояснити деякі явища, пов'язані з іменем Христа. Одне з них чудо виникнення благодатного вогню у Велику суботу на Гробі Господньому в Ієрусалімі. Чудо, про яке, не дивлячись на теперішню гласність в нашій пресі практично не згадується, а тому про нього ніхто не знає. Якщо ж ви передплатите «Резонанс» — то заповните й цю «білу пляму» своїх знань

УСІ МИ МАНДРІВНИКИ В ЦЬОМУ СВІТІ. Навіть закоренілий домосід постійно мандрує: з дня народження у день неминучого, як це не прикро, скою. А що там, за межами земного буття? Нічого? А може існує життя й після смерті? Хочеться вірити, але не вдається? Можливо і вдається повірити, якщо передплатите «Резонанс», в одному з номерів якого прочитаете роздуми про різницю між «смертю» та «усупненням», що належать перу священника Павла Флоренського, всесвітньовідомого вченого, філософа та письменника, твори якого у нас поки що малодоступні для читачів.

ЧИ ІМИ Ж УСТАМИ ГОВОРІТЬ ІСТИНА? «Немовляти» чи більш дорослих студентів? Редакція це пропонує вирішити самим читачам, виносячи на їхній розсуд відповіді студентів різної вікової ваги на два прості запитання:

1. Що ви почуваете й думаєте напередодні сесії?
2. Ваші взаємовідносини зі шпаргалкою!

Де кілька інтерв'ю перед сесією

— ЩО ЛЮДИНА ПОЧУВАЄ перед першою в житті сесією? Лячно! Різниця між навчанням у школі й інституті досить відчутна, що стало зрозуміло вже на початку семестру. Отже, й вузівські іспити, напевно, будуть значно суворішими, аніж шкільні. Звідсіля виникає безліч проблем, що турбують і хвилюють. Знання знаннями, але ж доведеться враховувати й психологію екзаменаторів. З цієї точки зору особисто мені викладачам-чоловікам складати іспити буде легше, бо за своє коротке життя встигла зрозуміти, що їм подобається, а що не дуже. Особливих розбіжностей у чоловічих поглядах та смаках поки що не помічала. А от з викладачками складніше, бо жінка, як правило, загадка не тільки в особистому житті, але й у всьому іншому. Скажіть, як вдягтись, щоб не викликати негативних емоцій у літньої екзаменаторки? Не знаєте? Я теж не знаю, отож і побоююсь, що коли вдягнусь не по моді, то й знання мої можуть виявитись «немодними», а відтак і відповідно й оціненіми. Отакі-то скрупулозності.

Щодо шпаргалок... У нашій школі називали «німими суфлерами», оскільки ж, перефразуючи Шекспіра, інститут — театр, а люди в ньому — актори, то без суфлера, безперечно, не обійдеться жодна вистава.

ЛЮДМИЛА Н.

першокурсниця (з «немовлятьських» причин прізвище не вказується).

— ПЕРЕДСЕСІЙНІ ПОЧУТТЯ? Важкувато висловити, така собі суміш: страху

й надії. Звісно, не має ніякого бажання числитись у боржниках. Погано, що паралельно з сесією йдуть свята, які не можна не відзначити: Новий рік, Різдво, старий Новий рік... До того ж, багато чого у екзаменаційній епопеї залежить не тільки від студента, але й від викладачів. Втім, часи змінились, деякі права є тепер й у нас. Наприклад, під час семестру нам удалося «відбитися» від одного професора, котрий викладав занадто зарозуміло, а до студентів ставився упереджено. Звернулися в деканат, ректорат, і нам пішли назустріч. Та, безсумнівно, краще відразу скласти іспит, аніж потім скаржитись. Особливо бажано пройти сесію «без хвостів» тим, хто придбав путівки до таборів та баз відпочинку, бо «хвостаті» канікули — це вже не канікули, а щось таке, що відпочинком і не пахне.

Про шпаргалки говорити не буду. Сказати, що не користуюсь, — не повірять, а сказати, що користуюсь, — собі ж дорожче, нехай краще цей бік мого студентського життя залишиться таємницею. Чого й іншим бажаю.

АНАТОЛІЙ КЛИМЕНКО,

третьокурсник, ПЕ-91.

— ПОЧУТТЯ Й ДУМКИ в мене звичні. Емоції лишилися далеко позаду — десь на 1-2 курсах. Досвід же говорить: чим спокійніше себе почуваш, тим краще. Під час семестру встигли ознайомитись із новою системою перевірки набутих знань — по модулях. Три-чотири контролі за семестр пройшов, і можеш почувати себе кумом королю. За старої системи протягом семестру можна було побайдкувати, а потім за декілька днів підготуватися до іспиту, але й рівень знань був відповідний — кількаденний. Тепер не побайдкуєш, зате знання — міцні, укорінені. Отакі мої думки та почуття.

Взаємовідносини зі шпаргалкою нормальні. Знаю, що таке «гармошка», а що таке «бомба». Але той же досвід говорить, що краще мати знання в голові, аніж у кишені, бо навіть паперові бомби можуть вибухнути, та ще й з неабияким гуркотом.

В. КЛИМАНСЬКИЙ,

п'ятикурсник, ТМ-71.

Як „змусити“ студента вчитися

В. В. Стрельцов,

професор кафедри загальної хімії

У МОЛОДОМУ НАШОМУ ІНСТИТУТІ природно, багато і ентузіазму, і ентузіастів, котрі намагаються підвищити ефективність учбового процесу. Шляхів для цього також достатньо. Вони різноманітні, а інколи навіть взаємовиключаючі.

Повагу викликав шлях, коли студенти у співробітництві з викладачами займалися науково-технічними розробками на замовлення, і це зараховувалося їм як виконання відповідних учбових завдань. Практикувалися й індивідуальні плани навчання, а потім виникла ідея створення технічних університетів (замість інженерних вузів), яка передбачала вклад фундаментальних наук (фізики, математики та інших) у забезпеченні економічності та прогресивності технічних розробок.

Як на мою, підкріплену досвідом, думку, ці шляхи містять у собі неабиякі резерви підвищення якості підготовки спеціалістів, але практика виявила й деякі негативні моменти. Складання набору відповідей, з яких студент має обрати одну, правильну; регулярний охват усіх студентів машинним контролем — це каторжна праця і для учнів, і для викладачів. А причина — перебільшення ролі контролю у навчанні.

Передовою може вважатись тільки така технологія навчання, при якій бу-

взагалі-то, я негативно ставлюся до будь-якої примуси, а звідсіля й лапки, бо мова не про відновлення системи навчання «з-під палиці», а про дещо інше.



дуть зведені до мінімуму затрати праці, що не призводять до росту професіоналізму як студентів, так і викладачів. Важлива і сутність знань та навичок, що при цьому набуваються. Тепер, в епоху «інформаційного вибуху», буяння технічної фантазії й казкових успіхів у галузі фундаментальних наук, наївно вважати, що можна запропонувати певний набір знань та контрольних вправ, засвоївши які, студент стане висококваліфікованим спеціалістом, та ще й ініціативним, здатним захоплюватись якоюсь ідеєю, відповідальним, та ще й з власною точкою зору.

Звідкіля такий спеціаліст візьметься, якщо учбовий процес занадто вже заорганізований? Окреме питання: бюджет студентського часу, що з року в рік витрачається нами все гірше і гірше. До того ж, він має і свої природні межі. Тому і вбачаються дві тенденції у вирішенні проблеми: перша — виключити все малоцінне; друга — вміло маніпулювати у рамках учбових дисциплін. Може, навіть жертвувати якимись розділами, відомостями про колишні досягнення. До речі, шахіст, котрий не вміє вчасно пожертвувати

пішака, ніколи не стане «королем». Жертвувати заради ініціативи, заради своєрідного випередження прогресу, хоча це, безумовно, й нелегка справа.

Наприклад, хтось із студентів захопився проблемою корозії. Перспективним у цій галузі є математичне моделювання й оптимізація катодного та протекторного захисту протяжних технічних об'єктів, діючих у складному полі умов. При цьому потрібно засвоїти відповідні розділи математики, створити алгоритм, програму розрахунку та інформаційне забезпечення, а нові державні стандарти дев'ятої системи націлені зовсім на інше. Виходить, що вищеозначений обсяг роботи під силу тільки цілому колективу студентів, кожен з яких займається своїм окремим питанням.

Дії розтягуються в часі. Спершу — підбір вихідної інформації, накопичення її, початковий пропозиції та рішення (вже іншим потоком студентів). Потім — уточнення, розробки окремих випадків, їх узагальнення. Тому студентів, котрі беруть участь у такому «ланцюзі», можна було б звільняти від виконання курсового проекту по деталях машин — у його звичному виконанні. Бо студент здатен прочитати проект по ДМ, що виконаний колегою, і захистити його, прослухавши пару чужих захистів. Достатньо декількох годин, і необхідні уявлення будуть отримані.

Інша справа, чи знайдуться студенти, охочі до такого експерименту? Та коли не проводити роботи в цьому напрямку, не втілювати прогресивні методики на практиці, то, безсумнівно, добровольцям нізвідкіля буде взятися.

А ХУДОЖНИКИ СМІЮТЬСЯ

РЕЦЕПТ 5 МИН



Малюнок М. ВОЛОВА та Б. ПИЛИПЕНКА.

(Продовження. Початок у першому числі «Резонансу»).

На той час інститут користувався в країні неабияким авторитетом, про що свідчить і конкурс того року — на 150 місць претендувало близько 700 чоловік і серед тих, кому пощастило стати студентом, був наш земляк.

Згадуючи роки навчання в інституті, Степан Прокопович неодноразово наголошував на впливові талановитих вчених-викладачів, на глибоких теоретичних знаннях, на засвоєнні методів практичної роботи інженера-шляховика.

Влітку 1900 року в Парижі відкрилася всевітня виставка, в якій взяло участь і Міністерство шляхів сполучення. Студенти шляхового інституту, що володіли іноземними мовами, відряджалися для обслуговування шляхового відділу на виставці.

С. П. Тимошенко вирішив поїхати до Парижа за власний кошт. На виставці його зацікавила модель великого аркового моста через річку Віорд з консолями при середньому прольоті завдовжки двісті метрів. Залізнична колія розміщувалася на висоті ста метрів над поверхнею води.

То була найбільша арка в світі і будувалася саме того літа.

А потім його чекала ще важливіша робота — виконання чотирьох дипломних проектів (мости, залізниці, порти, парові машини). Захист їх пройшов блискуче, про що свідчить такий факт — прізвище Тимошенка згадується в числі десяти кращих випускників інституту 1901 року.

По закінченні інституту Степану Прокоповичу належало відслужити рік обов'язкової служби. Він подав прохання прийняти його до саперного батальйону, котрий розміщався в Петербурзі і незабаром був направлений в цю частину. Саме під час військової служби почала збуватися мрія Тимошенка про викладацьку роботу в рідному інституті.

З ініціативи професора О. А. Брандта інститутська рада ухвалила залучати молодих інженерів, які готуються до педагогічної діяльності, для математичних занять зі студентами. Тимошенкові запропонували бути екзаменатором з математики на першому курсі, а наступного року, звільнившись з військової служби, він починає працювати асистентом

Ігор Лисий

в механічній лабораторії шляхового інституту.

У березні 1903 року професором кафедри опору матеріалів Петербурзького політехнічного інституту призначають Сергія Івановича Дружиніна, який раніше працював у шляховому інституті. Він цінував роботу Тимошенка в лабораторії, знав його наукові і педагогічні інтереси і запропонував лаборантом до щойно організованої механічної лабораторії інституту.

Весь вільний від викладання час наш земляк використовував на наукову підготовку, вивчав курс опору матеріалів, теорію пружності за останніми публікаціями того часу.

У зв'язку з революційними подіями 1905 року інститут було закрито. Тимошенко, залишившись без діла, вирішив поглибити свої знання за кордоном і виїхав до Німеччини. Там працював в Геттінгенському університеті під керівництвом відомого німецького механіка С. Прандтля.

В Геттінгені він у загальних рисах виконав роботу, котра

потім стане його дисертацією. У 1906 році Тимошенко знову приїхав до Геттінгена, де займався дослідженнями стійкості стиснених пластинок.

Цього ж року його обирають викладачем кафедри опору матеріалів Київського політехнічного інституту. Викладацька робота майже не залишила часу на наукову діяльність, але все ж такі перші роки в Києві пам'ятні виходом у світ багатьох наукових праць.

Восени 1909 року Тимошенко обирають деканом інженерно-будівельного інституту, а через рік його праці «Про стійкість пружних систем» і «Про стійкість плоскої форми вичину двотаврових балок» були відзначені премією імені видатного математика та інженера Д. І. Журавського.

Автора робіт було нагороджено золотою медаллю та грошовою премією в 2500 золотих карбованців. Того ж року працю «Про стійкість пружних систем» вийшла окремою книжкою у Києві, згодом була перекладена і надрукована французькою мо-

вою та відзначена почесним відгуком Французького товариства інженерів.

5 лютого 1911 року за невиконання численних реакційних розпоряджень міністерства Тимошенка разом із двома деканами інших факультетів звільняють з інституту. Шукаючи засобів до існування, він їде до Петербурга і читає лекції в різних навчальних закладах столиці аж поки навесні 1912 року не одержує місце консультанта з питань міцності на російських суднобудівних заводах.

Восени його запрошують до шляхового інституту читати курс теорії пружності, а в січні 1913 року Тимошенка затверджують професором кафедри опору матеріалів цього інституту. Наприкінці року побачила світ його праця «Курс теорії пружності», а через рік виходить стаття «До питання про міцність рейок». Всі роки він наполегливо займається наукою, доки на заводі не стали події 17-го року.

(Закінчення буде.)

ІМЕНА УРОДЖЕНЦІВ СУМЩИНИ В НАУЦІ

Академік світової слави

літературно
шестецькі

ПАРАЛЛЕЛІ

Спорт



ЄДИНІЙ

Ти ледь не танцюєш, ступаєш божественно
та й понад колючим камінням буття.
Рєбро ти моє! Все б для тебе
пожертвував...
А втратити щастя — найбільша біда...
В єдиній тобі — багатьох уособлення:
І мати, й сестра, і дружина, й дочка.
Ти вся — таїна в чарівному оздобленні,
Ти — Муза: поезій від тебе чекать...

Я бачу тебе, животворну, — Мадонною,
що вміє перемінює свій колорит:
гірка відчайдушно, стаєш ти медовою,
собою підносиш мене в королі.

Ти — море, розбурхане вітром романтики:
Ніяк не напитись мені на віку...
Вдихаю тебе — ти п'яниш ароматами.
Всю муку обрання стираєш в муку.

З піднесеним голосом, сповнена музики...
В тобі все співає, хвилює та гра,
Якби в скutih межах ти бути не мусила, —
Злетіла б на крилах — жагучих дарах!..

Жалкуєш: малюю в рожево-блакитному
так само, як бачу — людина, не БОГ...
Тобі, як богині моїй — непохитною
молитвою — віра, надія й любов.

Новорожденному
ФИЗТЕХУ

Слезы засохшей след соленый...
Гнезда не вечна колыбель...
А в небесах — пирог слоеный.
Он зря ль белел и голубел?

Дано полета упоенье
Над звонкой бездной высоты.
Зазывной трелью летяса пенье
и правят бал рули-хвосты...

Лети над серыми дымами
наследником крылатых прав!
А мы — свои отцы, да мамы,
и деды, бабушки, и пра... —

К тебе причастность
в душах носим
И в окрыленной яви снов.
Твоя весна — конечно, осень.
Твоих цыплят считать весной...

Твоим птенцам — летать
по миру,
но чтоб не по миру идти.
Не в траектории ль прямые
Мы влюблены — и я, и ты?..

У Сумському редакційно-видавничому відділі обласного управління по пресі за власний кошт автора вийшла збірка поезій старшого наукового співробітника інституту, кандидата технічних наук Лева Гелісона «Неисчерпаемые имена». Як зазначено в анотації, книга «потребує поглибленого проникнення, точного камерного налаштування, читачевого сприйняття на хвилю поетичного звучання автора».

Щиро вітаючи автора з поетичним дебютом, «Резонанс» знайомить читачів з новими віршами Гелісона. Книга впорядкована з російськомовних віршів. Лев Григорович пише їх ще й українською та англійською. З повною на те відповідальністю заявляємо — це унікальне явище в літературі.

Наша
бібліотека

Науково-технічна бібліотека СФТІ надає всі бібліотечно-інформаційні фонди та ресурси в розпорядження своїх читачів, а нове приміщення дозволяє створити необхідні умови для пошуку, отримання інформації, роботи з книгою. До ваших послуг: 400 тис. томів (при щорічних надходженнях в 25 тис. томів); добре обладнані зали каталогів, нових надходжень, навчальної, науково-технічної літератури та періодики. Організовано залу художньої літератури, де створена єдина кафедра видачі книжок на абонементі і в читальному залі — художньої літератури, рідкісних видань, літератури з історії, психології, літературознавства, фізикультури та спорту. Необхідні книги можна отримати на абонемент: для студентів 1—3-х курсів, 4—5-х курсів. Якщо ви захочете у колі приємних співрозмовників, однодумців поринути у світ прекрасного, атмосферу високої духовності, зустрітися з цікавими людьми, літературна вітальня чекає на зустріч з вами! Двері нашого дому завжди відкриті для гостей.

БІБЛІОТЕКА В ГРУДНІ

вам запропонує: Щочетверга — екскурсії по бібліотечно-інформаційному центру з оглядом новинок художньої літератури та цікавих публіцистичних статей.
На базі літературної вітальні кафедра філософії веде з учнями-ліцеїстами курс «Історія вітчизняної та зарубіжної культури»

Підготувала
Л. ПОЛОНСЬКА.



НЕНАУЧНАЯ ФАНТАСТИКА

КОСМОЛАЙНЕР СР-XXI собою при стартах, виникало чувство неприязни к избавленому от перегрузок командиру, Максим и решил, став командиром сам, никогда не включать свою Н-систему. Экипаж об этом знал, поскольку на пульте управления соответствующая контрольная лампочка никогда не загоралась. Знал и ценил.

В правый иллюминатор заглянула Chesночная долька Луны, СР-XXI ложился на курс. Перегрузка, особенно неприятная при пунктирном ускорении, начала спадать. Максим собрался уже было ввести информацию о благополучном старте в бортовой компьютер, как вдруг засветился экран видеофона и возникло лицо Стасова, давнего друга, одноклассника, а теперь второго пилота:
— Командир! Необходимо твое присутствие.
Максим понял, что стряслось что-то из ряда вон выходящее. Не задавая лишних вопросов, отстегнул ремни безопасности и начал выбираться из

бами при стартах, возникло чувство неприязни к избавленому от перегрузок командиру, Максим и решил, став командиром сам, никогда не включать свою Н-систему. Экипаж об этом знал, поскольку на пульте управления соответствующая контрольная лампочка никогда не загоралась. Знал и ценил.

В правый иллюминатор заглянула Chesночная долька Луны, СР-XXI ложился на курс. Перегрузка, особенно неприятная при пунктирном ускорении, начала спадать. Максим собрался уже было ввести информацию о благополучном старте в бортовой компьютер, как вдруг засветился экран видеофона и возникло лицо Стасова, давнего друга, одноклассника, а теперь второго пилота:
— Командир! Необходимо твое присутствие.
Максим понял, что стряслось что-то из ряда вон выходящее. Не задавая лишних вопросов, отстегнул ремни безопасности и начал выбираться из

Максим поморщился. Перегрузка давала себя знать. В командирской каюте, как и в пассажирском отсеке, была Н-система, нивелирующая, сводящая перегрузки на нет, однако он ее не включал. Из чувства солидарности с экипажем: в пилотской кабине такая система не устанавливалась. Раскопали умники из Конструкторского Бюро принцип столетней давности: «Экономика должна быть экономной», — и начали внедрять в практику. Экономят на пилотах. Достаточно, мол, тренированы, приучены к перегрузкам в космоучилище, а Н-система в копейку влетает. Помня, как у него, рядового еще пилота, от напряжения скрипевшего зу-

ПРО ТЕ, ЩО ТРАПИЛОСЯ ДАЛІ, МИ ОПУБЛІКУЄМО В НАСТУПНОМУ РОЦІ. ЗМОЖУТЬ ЦЕ ПРОЧИТАТИ ТІЛЬКИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ «РЕЗОНАНСУ».

кресла. Благо, пилотская была почти рядом. Когда он вошел, то увидел экипаж сгрудившимся вокруг пульта управления. Кашлянул, и пилоты расступились, пропуская командира к пульта. Одного взгляда на прибор, фиксирующий параметры состояния топлива, хватило ему, чтобы сделать вывод: случилось худшее. Вторая цифра сверху — из пяти основных показателей — светилась розоватым цветом. Распад ядерного топлива вышел из-под контроля. Цепная реакция становилась неуправляемой. Он потянулся к аварийным кнопкам, но Стасов придержал его руку:
— Бесплезно. Стабилизаторы задействованы на полную мощность, но контроль не восстанавливается. Связи з Центром нет. Почему пропала — неизвестно.

Максим не стал перепроверять. Он знал Стасова, знал, что если тот что-то утверждает, то утверждает наверняка.
— Пассажирский отсек приготовить к катапультированию. Экипажу покинуть лайнер вместе с пассажирами. Три минуты на исполнение, — отдал командир единственно возможный уже приказ и, помедлив, добавил: «Я остаюсь. Вы знаете, что наш лайнер будет четвертым, не вернувшимся на базу за последний месяц.

Постараюсь понять причины. Данные о результатах наблюдения переведу в спецконтейнер. Когда вас найдут, — сообщите в Центр, чтобы выслали поисковую группу с орбитальной станции».
Стасов попытался было что-то возразить, но Максим определивший уже, что необходимые для наблюдения приборы быстро включить не удастся, оборвал его:
— Времени на сантименты не осталось. Исполняйте приказ!

Два роки — і успіх прийшов

На жаль, та все ж не кожного дня наші збірні команди стають чемпіонами України серед вузів. І тому ми не могли обмежити кількома газетними рядками повідомлення про успіх хокеїстів на траві і закидали питаннями тренера Микола Петровича Моїсєєнка.
— Як же це трапилось!
— Фінал, у який, окрім нас, пробилися Чернівецький університет, Київський політехнічний, Харківський автодорожний і Київський інститут харчової та легкої промисловості, проходив у Сумах, на майданчику пединституту. Внічию (0:0) ми зіграли з Чернівцями, по 3:0 виграла в обох столичних команд і 1:0 — у харківчан.

— Безперечно, всі грали відмінно. Але хто ж забивав!
— Ви вгадали — грою всіх хлопців я задоволений. Голи ж забивали: Олександр Боровик (4), Сергій Іванов, Олег Желєзнов і Віктор Глива — по м'ячу.
— Скільки років ви йшли до переможної вершини!
— За спортивними мірками небагато. Два роки. Минулого літа на II республіканській спартакіаді були четвертими, і відділяв нас від бронзи м'яч (за кращою різницею). Сьогодні ми святкуємо.
— Що ж, зичимо успіхів тренерським вам, а команді — попутного вітру.

Підбито підсумки обласної спартакіади вузів 1990—1991 років. Наша тут узяла. Поздоровляємо студентську збірну інституту з загальнокомандним першим місцем.
Головний внесок у скарбницю перемоги зробили хлопці. З 13 видів спорту перші місця посіли футболісти, баскетболісти, волейболісти, шахісти, та збірна дзю-до.

Закінчилася спартакіада «Здоров'я» серед викладачів і співробітників інституту, яка включала в себе 12 видів спорту. Ось її підсумки:
I група
I місце — кафедра гідромашини;
II — кафедра економіки;
III — кафедра загальної фізики.
II група
I місце — кафедра холодильних і компресорних машин;
II — кафедра хімії;
III — кафедра електрофізики.
Добірку спортивних повідомлень підготував
С. ШАПОВАЛОВ.

ДО РЕЧІ
Новий вид спорту почав розвиватися в Сумах — тролейбусні гонки. В обласних змаганнях під кодовою назвою «Мільйон вибоїв» першим з непоганим результатом прийшов тролейбус № 8 «Орєнда». Цікаво, що цей же тролейбус і стартував першим. Організатори змагань шукають спонсорів для проведення в місті міжнародного турніру.

Закінчилася спартакіада «Здоров'я» серед викладачів і співробітників інституту, яка включала в себе 12 видів спорту. Ось її підсумки:
I група
I місце — кафедра гідромашини;
II — кафедра економіки;
III — кафедра загальної фізики.
II група
I місце — кафедра холодильних і компресорних машин;
II — кафедра хімії;
III — кафедра електрофізики.
Добірку спортивних повідомлень підготував
С. ШАПОВАЛОВ.

ДО РЕЧІ
Новий вид спорту почав розвиватися в Сумах — тролейбусні гонки. В обласних змаганнях під кодовою назвою «Мільйон вибоїв» першим з непоганим результатом прийшов тролейбус № 8 «Орєнда». Цікаво, що цей же тролейбус і стартував першим. Організатори змагань шукають спонсорів для проведення в місті міжнародного турніру.

Сповідуючи плюралізм, газета надає місце для дописів авторам різних поглядів і переконань. Однак це не означає, що редакція завжди поділяє їхні погляди.

Редактор Володимир САДІВНИЧИЙ.
Кореспондент Василь ЧУБУР, коректор Антоніна КОНОНЕНКО.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологічного інституту
«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологічного інституту
«REZONANS»
the newspaper of Sumy physico-technological institute

ПИШИТЬ: 244007, Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.
ЗАХОДЬТЕ: 4-й поверх головного корпусу, кімната 409-А.
ТЕЛЕФОНУЙТЕ: 3-33-26.

Видається з 29 жовтня 1991 року
Тираж 1000. Замовлення 5669.